

Planteproduktion og udfasning af konventionel husdyrgødning

Et stop for brugen af konventionel husdyrgødning på økologiske plantebedrifter kan betyde, at udbytterne falder med op til 25 pct. Men det går ikke, at udbytterne falder, da det både har økonomiske og klimamæssige konsekvenser.

Man kan gøre flere ting for at modvirke tab i udbytterne. Og måske kan udbytterne endda øges:

- En bedre etablering af afgrøderne samt rettidighed kan øge udbytterne uden at øge forbruget af ressourcer på marken.
- En langsigtet planlægning af sædskiftet kan give stabilitet og forebygge at rodukrudt udvikles.
- Grøngødningsafgrøder, der fikserer kvælstof, giver kvælstofgødning og øger jordfrugtbarheden.
- Brug af efterafgrøder vil holde på næringsstofferne – og hvis de er N-fikserende, vil de i tilgift tilføre jorden og afgrøderne kvælstof.
- Overvejelser af kortsigtede økonomiske gevinster mod langsigtede dyrkningsmæssige omkostninger. Dyrk f.eks. aldrig konkurrencesvage kornafgrøder tre år i træk selvom kornpriserne er høje. Det kan give problemer med rodukrudt mange år frem. Og bekæmpelse kræver tid, koster penge og medfører udvaskning af kvælstof.

Sædskifter
Er dit sædskifte langtskiftet?
Økologisk plantebedrift uden fokus på rodukrudt holder ikke mere end 6 år.

Udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning
Gødningen skal holdes der, hvor man får mest ud af den.

Udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning	Udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning	Udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning
Udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning	Udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning	Udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning
Udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning	Udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning	Udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning

Er du tilfreds med dine udbytter?

Afgrøder
På næringsstofferne, øger jordens frugtbarhed og reducerer behovet for at købe husdyrgødning.

Brug faktaarkene som inspiration både i din nudrift og i en produktion helt uden konventionel husdyrgødning. Faktaarkene har primært fokus på forsyningen med kvælstof. Faktaarkene findes på landbrugsinfo.dk/udfasning

For økologiske planteavlere langt fra økologiske husdyrbedrifter er det nødvendigt at finde alternative gødningskilder, hvis udbyttetab skal undgås efter en udfasning:

Der er et stort behov for at recirkulere næringsstofferne fra byerne, men løsningerne ligger ikke lige om hjørnet. Inden for de næste 5-10 år er der brug for at etablere et netværk af biogasanlæg baseret på plantemateriale. Her kan der produceres både energi og biogæsgødning ud fra

høst af marker med grøngødning. Bemærk dog, at biogæsanlæg ikke umiddelbart løser udfordringerne med at tilføre fosfor og kalium, hvis de alene er baseret på høst fra grøngødningsmarker.

Næringsstofkilder:

KVÆLSTOF – EN UENDELIG RESSOURCE

79 pct. af atmosfæren består af kvælstof. Økologisk planteproduktion afhænger af bælgplanters rodknolde, som kan udnytte dette kvælstof. Slæt på en 1. års grøngødningsmark med kløvergræs kan give 200-300 kg kvælstof pr. ha til videre behandling i et biogæsanlæg. Herudover kommer eftervirkningen, når marken pløjes.

FOSFOR – EN MEGET BEGRÆNSET RESSOURCE

Verdens kendte reserver skønnes kun at række til de næste 50 år. Der bliver hårdt brug for at etablere recirkulerings-systemer, så det solgte fosfor i landbrugsprodukterne returneres til landbrugsjorden. En udfasning af konventionel husdyrgødning betyder en mindre tilførsel af fosfor til de økologiske marker. Det kan gå 10-20 år uden udbyttetab, men så bliver det kritisk, hvis der ikke findes alternative forsyningskilder.

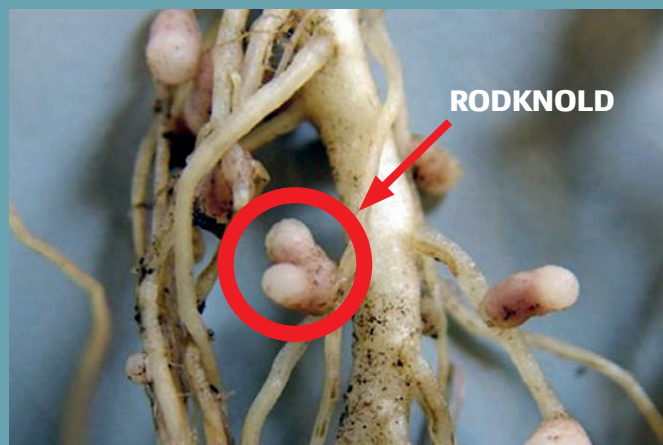

FOTO: HENNING C. THOMSEN

KALIUM – ER DER NOK AF DE NÆSTE 500-1000 ÅR

Det er tilladt at gøde med naturlige mineralske kalisalte, når kalitallet er under 8. Kalisalene graves op fra million år gammelt inddampet hav. Kalium vil derfor ikke på den korte bane blive et forsyningsmæssigt problem efter udfasning af konventionel husdyrgødning.

Læs mere på www.landbrugsinfo.dk/udfasning

Yderligere information:

Margrethe Askegaard, mga@vfl.dk

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Økologi Agro Food Park 15, Skejby • DK 8200 Aarhus N